

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó lapfajtájados:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2–3-ig.

Telefon: 14.

„Bernády megtörte a jeget.”

Áruló akadt közöttünk. Porba hajította a zászlót, melyre esküdött s a választás harcában fehér kendőt lobogtatva feltartott kezekkel indult az elenség felé.

Tudomásul vettük, sajnáltuk, hogy ellenfeleinkhez állt. De aztán természetes, szó nélkül nem tűrhettük.

Bernády György, a felelősségrevonás elől kibujva, a Magyar Párt kötelékéből kilépett.

Ez magától értetődő is volt. Hogy lehetne közöttünk az, aki egyszer árult bennünket s hitszegő módon átment azok táborába, akik ellenünk gyűlöletet hirdetnek. Akik választóinkat terrorizálták, hogy vállaikon át jussanak oly pozíciókba, amilyent anyagi érdekük, személyes becsvágyuk kíván, s mikor ezzel célt nem értek, elopták az urnát — hiszen tudjuk már, miénk az effélét még emlegetni...

Sajnáltuk, rosszul is éreztük magunkat egy kicsit miatta — nem kellemes, ha az embert éppen a testvére adja el — s napirendre tértünk az események fölött.

Bernády halott számunkra — erkölcsileg halott.

Nem ő, aki miatt róla irunk. Nem csinált semmi újabb hőstettet, csak kijelentette, hogy a választásokon minden a legnagyobb rendben ment — tették ezt mások is.

Hanem más volt. Bukarest egyik sajnós, legelterjedtebb lapja, az Universul foglalkozik a volt magyarral s azt írja róla, örömmel üdvözölve gesztusát, amellyel sáros lábbal rug fajtája felé, hogy „Bernády megtörte a jeget.”

Az árulásnak mindig örülni szoktak a másik oldalon, szívesen is fogadják a gyáva szökevényt, bár később rendesen leköpi, mint ahogy megérdemli.

Vásárhely polgármestere is megkapta már részben a magáét, vagy majd megkapja még, úgy, ahogy dukál, az biztos.

Egyelőre az árulás fölött érzett pillanatnyi öröm — odaát, az jellemző.

Pedig az Universulnak nincs igazsága. Saját szempontjából se.

Megtörte a jeget. Mondjuk. De mi haszon van belőle?

A jég a sziveken van. A jég az a páncél, amely a lelkeket egymástól elválasztja, fagyva tartja, megakadályozza az egymás mellett, egy országban élő nemzetek őszinte, testvéri barátságát.

S mit jelent, ha ezt a jeget megtörték? Használ az valamit, lesz attól tavasz? A szeretet tavasza, a megértés kikeletje?

Meleg kell a jégnek, hogy elolvadjon, eltűnjön, s a fagyos szívek felen-

gedjenek! — Ezt a meleget, ezt a kikeletet árulás el nem hozhatja soha!

Őszinteség, barátság, nem gyáva hitehagyottak felkarolása! Csinálja ezt a többségi nemzet s a jeget nem fog kelleni tördelni fáradságos, eredménytelen munkával, magától olvad az szét a tavasz langyos lehetőségétől.

S akkor kikelet lesz, akkor barátság lesz az együttélő nemzetek közt, akkor boldogság lesz és jólét jobb sorsra érdemes hazánkban, Nagyromániában.

Állatkiállítás és gazdanap Gyergyóban.

Nem tudom, miért volt olyan sürgös, elmaradhatott volna még egy nappal ez a novemberi éles, ruhaátjáró szél, vagy tán jelen akart lenni ő is a kiállításon, ki is tett magáért meglehetősen. Fázott a közönség, fáztak a kiállítottak, s egyikük-másikuk, talán éppen ezért, mintha kellően meg se becsülte volna a tisztességet, amely neki jutott azzal, hogy szebbnek találták, mint a társait.

A kiállítás a barompiacra van, természetes, hogy ma ott az érdeklődés központja, hiszen erdeink fogytával csak az állattenyésztés az, ami népünket egy kis jövedelemhez juttatja.

Meg kell állapítanunk, hogy szépen sikerült. Impozáns látványt nyújtott a sok szép, tiszta, néha fel is diszített állat, amint a barompiac kerítéséhez kötve, számot viselve várta, mit mondanak reá az osztályozásnál.

Kétségtelenül a kiállítás legfeltűnésektöbb pontja Ágoston Ágoston birtokos tenyésztete, tiz szebbnél-szebb állat, tehén, borju, mindegyik felett tábla a családfájával. Mélik István, Vormair Frigyes, Maurer Dániel csoportja is általános érdeklődést keltettek.

A lovaknál Varga Kis Antal alfalvi birtokos tenyésztete érdemelt különös figyelmet, főleg mert csupa nagy, erős állata van, amelyeknek az itt szokásos apró, székely lovakkal szemben rengeteg az előnyük, úgy értékesítés, mint használhatóság szempontjából. Példáját mások is követhetnék. Vá k á r Jenő lovai gyönyörűen gondozott, céltudatosan tenyésztett állatok.

A sertéseknél dr. Mátis mongolicája keltett közfelfűnést. A többi gyengébb állat volt, amelyekben a díjazni való tulajdonságokat csak szakértő szemek fedezhették fel.

Baromfiak között özv. Róth Istvánné plymouth tyukjai mutattak legtöbbet, ajánlandó,

jó fajta, szép állatok. Érdekes, hogy a díjazásnál az alfalvi plymouthok meglehetősen hátramaradtak, annyi fajta díjazni való volt.

Egyéni benyomások a fentiek, senki meg ne bántódjék tehát, ha kimaradt belőlük, lehet a mi hibánk is, hogy nem vettük észre.

Máskülönben beszéljenek a számok, s a díjazottak névsora.

Felhajtás volt: podoliai tehén 20, borju 5, siemethali tehén 78, borju 31, üsző 17, bika és bikaborju 16. Kanca 2 éven felül 35 csikótlan, 7 csikóval, 2 éven alul 12, 1 éven alul 4, 6 mén. 22 sertés, 15 juh és kos. Baromfi: 36 tyuk, 17 liba, 5 pulyka, 7 ruca, 4 galamb.

A díjazottak listáját azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy a kiállítás vezetősége nem díjazhatta azok állatait, akik már tavaly, vagy azelőtti években díjakat nyertek, hogy a kiállítás és eredménye az eddigiekhez képest határozott haladást mutat, s hogy a díjazásnál figyelmen kívül maradt néhány, egyébként értékes állatpéldány is, miután a zsűri azokat a kiállított állatokat, amelyeknek gazdái nem tartották érdemesnek, hogy kiállításra szánt állományukat az ünnepies alkalomra megtakarítsák, mellőzte.

A névsor a következő:

Aranyérmet kapott Ágoston Ágoston kiállított csoportja, ezüstérmet Halász Adolf és Mélik István, bronzérmet Vormair Frigyes, Vá k á r Jenő, Miklósy Béla szarvasmarhaesportokért.

Diszoklevelet nyertek: Varga Kis Antal Alfalu, Páll József Tekerőpatak, Páll Péter, dr. Miklósy Viktor Gyergyószentmiklós, Kovács János, Barabás Lajos Ujfalu, Csergő István Szárhegy, Hideg András Gyergyószentmiklós, Sztakó Márton Ujfalu, Oláh Tamás Szárhegy, Mihai Marieşan Vasláb, valamennyien lovakért.

Gyergyói Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

Telefon: 25.

Főtér, Cziffra-ház.

Sürgőnycim: PUSKÁSBANK.

Saját tőkéik: 2,500.000 lej.

Betéteket elfogad könyvecskére és folyószámlára a legelőnyösebb kamatoztatás mellett.

Kölcsönt nyújt bankszerű fedezet mellett.

Vállalja az összes bank és takarékpénztári megbízásokat.

Letéteket elfogad őrzésre.

BIZTOSÍTÁSI KÉPVISELET.

Pénzjutalmak:

L o v a k é r t:

Varga Kiss Antal Gyergyóalfalu Fecske nevű 4 éves kancájáért 2000 lejt.
 Vákár Jenő Gyergyószentmiklós Lili nevű 3 éves kancájáért 1200 lejt.
 Dénes Elek Csikszentimre Csinos nevű 4 éves kancájáért 800 lejt.
 Csergő Dénes Szárhegy Csillag nevű 6 éves kancájáért 500 lejt.
 Fakó Sándor Ujfalu Mari nevű 6 éves kancájáért 300 lejt.
 Fülöp Alajos Szárhegy Juci nevű másfél éves csikójáért 1000 lejt.
 Bartis Sándor Szárhegy Csillag nevű másfél éves csikójáért 800 lejt.
 Oláh Bálint Szárhegy Juci nevű 16 hónapos csikójáért 600 lejt.
 Bálint Ferenc Csikozmás Pista nevű két éves csikójáért 500 lejt.
 Imre Péter Tekerőpatak Csillag nevű két éves csikójáért 300 lejt.

Siementhal szarvasmarhákért:

Maurer Dániel Gyergyószentmiklós, borjas tehénért 1500 lejt.
 Bartos Alajos Ditró, tehénért 1000 lejt.
 Márton Lajos Gyergyószentmiklós, tehénért 700 lejt.
 Hideg József Gyergyószentmiklós, tehénért 600 lejt.
 Páll Vencel Szárhegy, üszőért 400 lejt.
 György József Gyergyószentmiklós, tehénért 300 lejt.
 Gyergyószentmiklósi Árvaház üszőért 200 lejt.
 Bot János Gyergyószentmiklós tehénért 200 lejt.
 Bencze Ágoston Tekerőpatak üszőért 200 lejt.
 Bernád Antal Gyergyószentmiklós, tehénért 200 lejt.
 Balázs Sándor Gyergyószentmiklós, tehénért 200 lejt.
 Lenczy Károly Szárhegy, tehénért 200 lejt.
 Márton Tamás Gyergyószentmiklós, tehénért 200 lejt.
 Gereöffy Csanád Gyergyószentmiklós, tehénért 200 lejt.
 Ferenczy Mátyás Tekerőpatak, tehénért 200 lejt.
 Csergő Albert Gyergyószentmiklós, két tehénért 200 lejt.
 Farkas Lajos Tekerőpatak, tehénért 200 l.
 Péter Lajos Tekerőpatak, tehénért 200 lejt.
 Sipos Antal Szárhegy, tehénért 200 lejt.
 Kereső Balázs Gyergyószentmiklós, tehénért 200 lejt.
 Sajgó József Szárhegy, tehénért 200 lejt.
 Burján Károly Gyergyószentmiklós, tehénért 200 lejt.

Erdélyi szarvasmarhákért:

Bálint József Tekerőpatak, borjas tehénért 1500 lejt.
 György Sándor Tekerőpatak, tehénért 1000 lejt.
 György József Tekerőpatak, két tehénért 700 lejt.
 György Sándor Tekerőpatak, üszőért 600 lejt.
 Ferencz Márton Tekerőpatak, tehénért 400 lejt.
 György Sándor Tekerőpatak, borjas tehénért 300 lejt.
 Kovács Pongrácz Csomafalva, bivalybikáért 200 lejt.
 Sajgó Ignác Szárhegy, két borjas tehénért 400 lejt.

Kis háziállatokért:

Dr. Lőrincz Károly Gyergyószentmiklós, 2 orpington tyukért 150 lejt.
 Zöld Lajos Gyergyószentmiklós, 2—2 plimouth tyukért és kakasért 150 lejt.
 Katona Endre Gyergyószentmiklós, 2 Huddan tyukért 100 lejt.
 Lázár Gyula Gyergyószentmiklós, 2 japán libáért 100 lejt.
 Pozsonyi András Gyergyószentmiklós, egy csoport libáért 100 lejt.
 Páll Péter Gyergyószentmiklós, 5 récéért 100 lejt.
 Kereső József Gyergyószentmiklós, tyukért 100 lejt.
 Vormair Frigyes Szárhegy, 5 pulykáért és 5 libáért 100 lejt.
 Polgár János Gyergyószentmiklós, 1 japán kakasért 50 lejt.
 Róth Istvánné Gyergyóalfalu, egy csoport plimouth csirkéért 50 lejt.
 Madaras József Gyergyószentmiklós, két kosért és 1 juhért 300 lejt.
 Benedek Mihály Gyergyószentmiklós, juhért és kosért 200 lejt.

Sertésekért:

Dr. Mátis Albert Gyergyószentmiklós, mongolica kocáért 400 lejt.

Fodorean Vasile Gyergyószentmiklós, egy yorkshiri kocáért 300 lejt.

Sajgó Ignác, Szárhegy egy lincolnshiri kocáért 200 lejt.

Páll Péter Gyergyószentmiklós, egy mongolica kocáért 300 lejt.

Páll Ignác Gyergyószentmiklós, két mongolica kocáért 200 lejt.

Vormair Frigyes Szárhegy, két mongolica kocáért 200 lejt.

Balázs Sándor Gyergyószentmiklós, egy lincolnshiri kocáért 300 lejt.

Hideg József Gyergyószentmiklós, egy mongolica kocáért 100 lejt.

A közgyűlés.

Délután 4 órára az Ipartestület nagyterme megtelt az érdeklődő gazdaközönsgel. A vidékről is szép számmal voltak jelen. Az Erdélyi Gazdasági Egyesületet tevékeny főtitkára, Török Bálint képviselte. Jelen volt a közgyűlésen Cristea Pavel állategészségi és állattenyésztési főfelügyelő is.

Barabássy József erdőmérnök, gazdasági egyesületi elnök üdvözlöi a megjelenteket. Örömeinek ad kifejezést, hogy a gazdanapot ünneppé avatják az előadók, kiknek előadásából csak okulhat a gazdaközönsg. Görög kanonokot bemutatni nem szükséges. Ékesszólása messze vidéken közismert. Török Bálint erdélyi gazdasági egyesületi főtitkár gazdáinknak legnagyobb tollvivője, írója; előadásaiban oktat, de rámutat hibáinkra is. Cristea generalinspektor országunk legnagyobb állatorvosa, dr. Gaált, Gereöffy mindnyájan ismerjük. Köszönti a vidékről megjelenteket és a gyűlést megnyitja.

Görög Joachim kanonok, volt szenátor mondott elsőnek magas szárnyalású ünnepi beszédet, a tőle megszokott ékesszólással és kedves, sohasem bántóan csipős szellemességgel. Beszédében, melyben szakkérdéseket természetesen is, a pap, a kiváló egyházi szónok, nem tárgyalhatott, rámutatott egyes, társadalmi vonatkozású gazdasági problémákra, mindenkor kiváló szellemmel, élvezetesen világítva meg azokat. Beszédét a lelkes közönsg nagy tapsal és éljenzéssel honorálta.

Cristea főfelügyelő szívesen tesz eleget a meghívásnak, hogy a szarvasmarhatenyésztésről előadást tartson. Elnézést kér, ha hiányos nyelvismerete miatt rosszul fejezné ki magát.

A mai kiállítással akarja előadását megkezdeni. Négy évvel ezelőtt alkalma volt a gyergyói gazdák állatállományát látni. Nem volt nagy igényekkel, hiszen a világháború után sok gazdának elpusztult, vagy megcsökkent állatállománya. Ma alkalma volt az állatállományt megtekinteni és megelégedéssel állapítja meg, hogy az állattartókból állattenyésztő lett.

Hogy valaki szakszerű gazda legyen, szüksége van arra, hogy tudja, milyen földbe milyen magot vessen, tudnia kell, hogy mit akar az állattól. Visszapillantást vet az őseimre és annak háziállataira, majd áttér a podoliai és siementhal szarvasmarha ismertetésére. A podoliai kevés igényű, de nem is fizet. Évek előtt ez volt az általánosan elterjedt faj. De azóta a gazdaember marhájával szemben nagyobb igényeket támaszt, előrehaladottabb állatra van szüksége.

Állattenyésztési szempontból nézve a földbirtokosok igyekeztek a primitív állattól a mai kornak megfelelő állatot tenyészteni ki és áttértek a modernebb marhatenyésztésre. Ezt az utat kell követniük gazdáinknak is. Elsősorban községenként tömörülni kell, törzskönyvet, nyilvántartást kell vezetni a siementhal szarvasmarháról. Olyan helyről kell vásárolni, amelyről tudják, hogy már az ősök is siementhaliak voltak. Csak oly vidékről vegyenek bikát, ahol e fajtát már 6—8—10 generáción keresztül tenyésztik. Az utód nemcsak a jó tulajdonságokat örökli, hanem esetleg éppen a rosszakat. Csak olyan állatot vegyünk, melynek az állattól megkívánható összes jó tulajdonságai megvannak.

A siementhal szarvasmarha nagyigényű, gondozni kell. Megkívánja a padolt, szellőztetett istállót, a jó szénát. De azután fizet is. Több, jobbízú a hús, nagyobb a tejhozama. A podoliai állatnak faggyuja a bőr és izomrészek között rétegződik, régebben ezért szerették jobban ezt a fajt. Ma a faggyut nagy tömegekben

hozzák Argentiniából, most már hus kell, nem faggyu. A kereskedő azt a marhát veszi, mely hust ad, nem faggyut. A piros-tarka marhának hús sokkal izletesebb, mert a faggyu az izmok között rakódik le.

Exporttenyésztők vagyunk. Itt nem olyan termékeny a föld, mint Bánátban, de viszont itt elsőrendű széna terem, csak gondozni kell a kaszálókat. Itt csak állattenyésztésből lehet pénzt csinálni.

Olyan háziállatra van szükség, melyet szántásra is lehessen használni. Erdőlni ugyan nem — ezt szerinte nem is volna szabad tehénnek tenni — de azt a néhány hold szántót siementhal állattal is meg lehet művelni. A tejhozam legyen nagyobb. A tejet hasznosítani lehet a tejszövetkezetben, hol nemcsak vaját, hanem elsőrendű ementhali sajtot is lehetne készíteni.

Elsőrendű szarvasmarhát elsőrendűen kell kezelni. Ajánlja a legnagyobb tisztaságot az állattartás és fejés körül.

A tanulságos előadást a gazdaközönsg lelkes éljenzéssel honorálta.

Török Bálint főtitkár üdvözlöi az Erdélyi Gazdasági Egyesület nevében Gyergyó gazdaközönsgét. A legszebb emlékekkel jött vissza ide a Magyar Párt országos nagygyűlése után.

Nagy bajnak tartja, hogy az itteni termékek árai aránytalanul olcsók. A helybeli burgonya itteni árával szemben Marosvásárhelytől és Kolozsváron 4—5-szörös árat fizetnek.

A legfőbb baj az oktan vasuti politikában van. Oly magas a tarifa, hogy a termés nem bírja meg.

Gazdaságainknak másik nagy baja az egészségtelen adópolitika, mely minden hasznot felemészt.

Ezekkel szemben csak úgy tudunk küzdeni, ha a gazdák egy táborba tömörülnék.

Az állam igyekszik valamilyen módon segíteni a bajokon az általa rendezett „Exportvásárokkal”, de mert ceket is igen rosszul rendezik, nemhogy segítene, hanem még rosszabbítja a helyzetet. Mert ha a vásárokat felhajtott marha nem kel el, potom áron kell eladni, mert a magas vasuti fuvardíjat nem bírja meg másodszor is.

Nagy baj az is, hogy nem rendelkezik a gazdatársadalom megfelelő pénzes szervezettel, hogy szükség esetén áldozatokkal segítsen magán.

A mi gazdaságunk sokkal fejlettebb a regáténál, de ott az ősi talaj jobb erőben van. Szükséges volna, hogy több géperőt vegyünk igénybe, de ennek az a nehézsége, hogy az állam segítség helyett még akadályozza a gépek beszerzését a nagy vámmal és még nagyobb adókkal.

Feltétlenül szükséges a gazdáknak elméleti kioktatása a Gazdakörök kebelében. Tehát, ha nincsen, alakítani kell.

Miután a Székelyföld nem oly termékeny, mint más vidékek, nem szabad tulságosan elaprózni. Az örökösödési rendszerünket is meg kell változtatni. Ha csak annyi földje van az apának, amiből csak egy család tud megélni, ezt csak egy gyermeknek adja, a többi neveléssel kártalanítsa.

Küzdjünk a szeszfogyasztás ellen, mert degenerál.

Tömörülnünk gazdakörökben. Ezek után szerezzük be cikkeink mindenikét, és ezek után adjuk el terményeinket.

A gazdakörök hivatottak a gazdák tudását fejleszteni, lelkületét is nemesíteni különböző előadások által. Az ifjúságot is be kell kapcsolni ezen oktatásokba.

Szeressük egymást, támogassuk egymást, tanítsuk egymást, mert csak így tudunk megélni.

Gereöffy Csanád: Eddig a gyergyói gazda csak az erdőre fordított gondot. Gazdaságát elhanyagolta. Az agrárreform és erdőtervény megölték gazdálkodásunkat, mert legelőinket elvették, az erdőinkben való legeltetés tilva van. Ez által a marhatenyésztés hanyatlott. A csökkent marhatrágya pedig maga után vonta a földek elsoványodását.

Ezen segíteni kell. Ha marhatrágya nincsen, akkor műtrágyát kell venni, mert a földeket feltétlenül javítani kell. A műtrágya mé-

termázsája 850 lej. Száraz és szélesendes időben kell elhinteni, két héttel a magvetés előtt. Utána azonnal fogasolni és boronálni. Nitrogén műtrágyagyár Dicsőszentmártonban van.

Dr. Gaál Alajos azért beszél a lóról, mert szereti. A magyar emberhez hozzá van nőve. Minden dicsőségének osztályrészesze.

Nagyfontossága a lótenyésztés, mert igen jövedelmező. Példa az angol nép. Sulyos milliókat zsebel be a lóexportból. Gyergyóban nincsen lóállomány. A meglevő is igen gyenge. Majdnem mind csak behozott és nem tenyésztett. Baj, hogy nem is fajbeliek. Nem is foglalkozunk az okszerű tenyésztéssel.

Szükséges összeállani azoknak, akik lovakat tenyésztetni akarnak. Ezek ki kell tenyészsenek egy a mainál nagyobb és csontosabb fajt, amelyik a mi viszonyainkban jól megélne. Ilyennek tartja az orosz „Orlow” fajtát.

A mi gazdasági viszonyainkról csak szomorúsággal tud beszélni, mert oly nyomasztó a drágaság, a pénztelenség, hogy már csak a végpusztulás következhetik.

Az erdőkben rablógazdálkodás folyt. Az állam a legnagyobb részét kisajátította s így a székelly fejszéje paragon hever.

Az állam a fő árdrágító az ő vasutjával, postájával és adójával. Mikor a lej olcsóbb volt, a díjszabás alacsonyabb volt s most a drága lej dacára minden díjtétel emelkedett.

Az állam velünk semmit sem törődik. A bankkamatok teljesen megfojtanak.

Egészségtelen a gondolat is, hogy ebből az országból iparállamot csináljunk. Itt csak a mezőgazdaság virágozhat.

Szükséges gyárakat alapítani, hogy legyen másnemű foglalkozás is. Különösen olyanokat, amelyeknek nyerstermékeit mi termelhetjük. Len és kendertermeléssel kell foglalkoznunk és olyan gyárakat kell létesíteni, amelyek ezeket feldolgozzák.

A tetszéssel fogadott beszédek után

Barabássy elnök megköszöni az előadóknek tanulságos előadásait, újból köszönetet mond mindazoknak, kik a gyergyói Gazdapontot ünnepé avatták és a közgyűlést bezárja.

Az elkövetkezendő hangversenyhez.

Városunk egynéhány zenebarátja vállalkozott arra, hogy feledésbe ment zenei kultúránkat ápolja, felelevenítse és rövid idő alatt arra a meggyőződésre jutottak, hogy e helyen sokkal több zeneértő van, mint ahogy azt hinni lehetett volna. Egynéhányan összeállottak és kis idő alatt egy egész estét betöltő műsor keretében fogják bemutatni képességeiket és ennek eredménye fogja bebizonyítani, hogy városunk társadalma életre kívánja-e hívni azt, hogy egy helybeli állandó zenekar létesíttessék. Épp ezért Gyergyó műpartoló közönségéhez fordulunk és kérjük a támogatásukat. Az estnek, mely f. hó 22-én este 9 órai kezdettel a Szilágyi-féle mozihelyiségben lesz, külön érdekességet ad, hogy olyanok is közreműködnek, akik eddig még ismeretlenek voltak. Itt közöljük a műsort, mely elég bizonyíték arra nézve, hogy már az első vállalkozás is eléggé változatos.

Műsor: I. Dalárda, vezényli Bálint Ákos. II. Gilson: a) Induló, b) Menuett, c) Andante, előadja a zenebarátok zenekara. III. Költemények: szavalja Liebl Edith. IV. Haydn: Largo, Menuett; Beethoven: Andante Quartett, előadják: Márkus Zoltán, dr. Lázár Péter, Kiss József, Bálint Ákos. V. Szindarab. Szünet. VI.

Dalárda. VII. Corelli: Töredékek a XVII. századból; Schubert: G-moll sonata; Singelée: Pastorale, hegedűn előadja Márkus Zoltán, zongorán kíséri Vákár László. VIII. Schubert: Asdur Impromptu, zongorán előadja Mihály Mariska, a marosvásárhelyi zenekonzervatorium jeles növendéke. IX. Aletter: Mimosa szerelme, előadja a zenekar. X. Dalárda.

Kulturélet Szárhegyen.

A „Szentkereszt” ugyancsak főszerkesztő munkát végez Szárhegyen — kifejezetten is az ő „hadseregében.”

Egy évvel ezelőtt alakult meg a szárhegyi tagozat, s hogy ne csak olyan „kőrösi szenteltvíz” maradjon, a cimben élve csupán, az ambiciózus vezetőség kimondotta, hogy minden hónapban egy műsoros ünnepséget rendez.

Azóta az ige testet öltve száll; lélekemelő keretek között valóban meg is tartatnak az ünnepségek válogatott gazdag műsorral, felölve és betöltve a község egész lakosságát.

Az ősz folyamán kitűnő erőt nyert a szárhegyi tagozat P. Kristó Modest szentferencendi házfőnök személyében, aki amellet, hogy elsőrangú szervező erő, alkotni, teremteni is tud. Lévéen a dalnak csalogányt szégyenítő igazi nagy művésze, mindkét nembeli serdülő ifjuságunkból megalakította a már is kitűnően bevált első daloskört. Most e régen érzett hiány sikeresen pótoltatván, a havonként tartandó ünnepségek valósággal csemegéi a kulturálódni akaró községnek.

Minden dicséretet megérdemel Márdirosz Gyula ipartestületi elnök, aki mint egyik főcsoportvezetője a tagozatnak, nagyméretű báltermét minden alkalommal díjtalanul bocsátja rendelkezésre az ünnepségek céljaira.

De minden dicséreten felül áll Cotta Salamon járási főszolgabíró éleslátása, mellyel az államélet javára szolgáló nemes kulturális törekvéseket jóakaratu támogatásával esetről esetre előmozdítja.

Bár csak minden tagozat bevezetné e nemes kulturmunkát, hogy a kereszt diadalmas előnyomulásának útján valóban felvirágozzon az Ur országa!

Angi Balázs,
tagozati titkár.

HIREK.

Juliához.

Kedvesem, ki fénykép alakjában bevonult ma hozzám e szomorú négy fal közé, engedd meg nekem, hogy e rideg szobában meleg szeretettel üdvözöljelek! Letűnt ma már a régi regék kora, e csunya világban nem történnek csodák, igricek dalai nem csábítanak már szerelmes szíveket, szírenek táncai nem kavarhatnak habos tengereket, és mégis: most, hogy Te egy vékony papírlapban eljöttél hozzám, az agygepezetre képzelet-retegek borultak, pillanatok alatt talán csak pillanatokra új életet leheltél belém, én táncolni látom a buja habléányokat, én messziről hallok a lantosok dalát, én új világban vagyok...

Elrepült a madár, elszállt messzire és visszahagyott bánatos szíveket. Kicsiny madárkám, kár volt ide jönnöd, ha úgyis tudtad, hogy ismét elszállsz innen, vagy talán Amor küldött, hogy belénk oltsd nyílának gyönyörű fájdalmát? hogy mozgásba hozd fáradt szíveknek lassu dobogását!

Mindegy, hogy miért jöttél, szomorú csak az csupán, hogy elmentél innen, Te elmentél s mi visszamaradtunk... Mindegy, hogy ki küldött, mindegy, hogy ki vagy: én mégis hálás vagyok Neked. Előttem felnyitottad egy letűnt világnak díszes kapuit, haborgó szívet, mely egykor harci dalt kívánt, dobpergés helyett lágy zenére vágyik, hulla-erdők helyett friss mezőkre vágyom, hol majális ülnek boldog ifjúpárok, őszi olmos eső helyett harmatra szomjazom a fák leveléről, én magamhoz ölelném az egész világot, én félelem Istent, aki Téged megteremtett... Én szeretném magamba szívni selymes hajdnak minden illatát, én látni

szeretnék a Te szemed tükrében, mely világít, ragyog, tündököl, mint érintetlen hócepp az éj sötétjében, én le akarom csókolni piros ajkadnak minden mézét, végigsimogatni fehér karodnak hideg bürsönyát, én vágyom utánad, mert Te üzöl, Te kergetsz engem...

E percben nem tudom, hol vagy, merre jársz és én mégis úgy érzem, mintha mindig és mindenütt velem lennél... Én szeretlek, én áldalak téged, legyenek boldogok a te lépteid s ha egyszer visszaszállnál hozzám, ma, holnap, vagy bármikor, én nem kérdezem tőled, hol jártál, merre és miért, én nem kérdezek semmit sem tőled, én tárt karokkal foglak fogadni...

En kérlek, én hívlek, én várlak téged... kus.

— Tanítógyűlés. Ditróban 15 én, kedden tanítógyűlés volt. Helyszűke miatt csak a legközelebbi számolhatunk be róla. A gyűlés boldogult Péterffy Lajos v. kántortanítóért mondott gyászmise után Kovács Pongrácz megnyitójával kezdődött s programján ifj. Józsa Sándor előadása, Ádám József néhai id. Józsa Sándor feletti emlékbeszéde, Józsa Matild és ifj. Petres Lajos mintatanítása, Kölcse József és Balázs Sándornak a mintatanításokról szóló bírálati szerepeltek. — Az ilyen gyűlések határozottan hivatva vannak arra, hogy tanítóságunk továbbképzése által elemi iskoláztatásunk szintjét emeljék.

— Halálozás. Sipos Lajos gyergyószentmiklósi birtokos 88 éves korában e hó 16-án elhunyt. Nagy rokonsága gyászolja.

— A Misszió mult keddi teaestje háziasszonyai, Fülöp Józsefné, Málnássy Józsefné és dr. Sándor Balázné gondoskodtak arról, hogy a közönség, amelynek a teaeste mindinkább kedvelt találkozóhelye, igen jól és otthonosan érezze magát. — Jövő kedden a zenebarátok hangversenye miatt, a teaeste elmarad.

— Beethoven IX. szimfóniája Kolozsváron. A kolozsvári magyar filmharmónikusok a Beethoven centennáriumi alkalmából összes szimfóniáinak sorozatos előadása során eljutottak a minden idők legcsodásabb zenei alkotásához, a IX. szimfóniához, amely szimfónia Schillernek az „Örömhöz” írt ódája szövegére készült, befejező kórossal. A IX. szimfónia 70 tagú zenekarral és 120 tagú énekkarral f. hó 29-én kerül előadásra. A filmharmónikusok meghívására a nagy zenei művet Dohnányi Ernő, a világhírű magyar zongoraművész fogja dirigálni. A betanítás nehéz és fárasztó munkáját Rezik Károly cselló- és orgonaművész, a Magyar Zenekonzervatórium igazgatója végzi.

— Vendégfogadó a józan árendáshoz. Nincs kiírva, de az alábbirtak szerint van ilyen is. Szárhegyen, Szini Lajos író barátunk, mellékfoglalkozásképpen kibérelte a községi korezmát — mert hát valamiből meg is kell élni az embernek, az irodalom pedig, sajnos, csak dicsőséget terem ma. Belátta ezt Szini Lajos s míg azelőtt a jó bor csak pénzébe került, most árendási minőségében, megélhetést ad neki — ami eléggé nem mindennapi eset, méltó a külön természetű, szimpatikus íróhoz. A jó bor és jó humor kedvelői, ha Szárhegyen megfordulnak, el nem mulasztják felkeresni Laji bá korezmáját, s miután nálunkfelé a bort is, a humort is meg tudják becsülni, épp elég látogatója akad. Korezmáját lapunkban is szándékozik hirdetni s humoros gondolkodása ezt a hirdetési szöveget termette:

„Községi vendégfogadó a józan árendáshoz Lazarea—Szarhegy.”

Korezmárossága természetesen nem akadályozza abban, hogy azért ne dolgozzasson egy-egy kisit, s ötletes, valódi székelly, apró írásaiából, amíg azok majd könyvben megjelenének, időnként adni fogunk egyet-mást.

Kartelen kívül!

Leköt:

tűz-, betöréslopás-, üvegtörési-, géptörési-, szállítmány-, baleset-, szavatossági- és automobilbiztosításokat, továbbá

életbiztosításokat

a legelőnyösebb módozatok szerint és modern kötvényfeltételekkel.

„STEUA ROMÂNIEI” BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Alaptőke és saját tartalékalapok 1926. év végén 100,000.000.

Csikmegyei felügyelőség:

GHEORGHENI, CAL. REGELE FERDINAND 34.

Részesítse figyelmében:

Amortizációs (sorso-
lások) népbiztosításunkat!
125.—, illetve 185.—

lei havi járulék ellenében minden formáság nélkül

20.000.—, vagy 30.000.—

leiről szóló kötvényt válthat és ha a szerencse kedvez Önnek, úgy már az első díjrészlet után felveheti a

teljes biztosított összeget.

— **Rablótámadás Tölgyes mellett.** Ugy látszik, nem vették ki még s talán egyelőre nem is fog, a Nikulicák romantikus betyárlága. Ujabb rablótámadásokról beszélnek Tölgyes körül megforduló utasok, az elbeszélte történetek azonban azt mutatják, hogy ma már a rablás se üzlet.

A legújabb esetről Veida mérnök számol be, ki hétfőről keddre virradóra éjjel igyekezett egy autóbusszon Tölgyesről Toplica felé. Egy kanyarban az autót fegyveres, katonaruhás emberek állították meg s a régi recept: mindent ideadni. A támadók hárman vannak.

A tévedés csak ott volt, hogy az autóbusszon hat férfi, amint a következőkből látható, valamennyi bátor, a rablók pedig, szerintük, igen rossz bőrben voltak. Eredmény: a támadók fegyvereit elvették az áldozatok és — nem tudták, mit csináljanak.

A szegény rablók sirni kezdtek. Ha Istent ismernek — két hete bolyongnak az erdőn s csak azt ették, amit találtak, fáznak, rongyosak, éhesek.

A megtámadottnak megesett a szíve. Végül is mindegyiknek adtak száz-száz lejt s tovább ment mindenki, az utasok Toplicára, a rablók vissza az erdőbe. Ott most várhatják, amíg majd megint jobb viszonyok lesznek.

— **Autóbaleset.** Csikszeredában f. hó 15-én Ciurea fogarasi ügyvéd, volt törvényszéki bíró autója elgázolt egy csomortáni öregasszonyt. Az asszony koponyáján sérült meg oly súlyosan, hogy egy nap kioldás után a csikszeredai kórházban meghalt. A vizsgálat még nem állapította meg, hogy a soffőr felelőssé tehető-e a balesetért.

KÖZGAZDASÁG.

A holland kölcsön ügye.

Multkori számunkban beszámoltunk arról, hogy a külföldi kölcsön ügyében a kölcsön feltételei megérkeztek és azok továbbítottak az egyes egyházközségekhez elbírálás és a kölcsöntípus kiválasztása végett.

Amint értesülünk, a szentmihályi egyházközség már foglalkozott is a kérdéssel, azonban végleges határozatot nem hozott egyrészt azért, mivel meg akarja hallgatni bankszakemberek véleményét is, másrészt mivel egyes dolgokban, így a kölcsön visszafizetése esetén a valuta és egyéb kérdésekben, stornódíj stb. kérdésében még felvilágosításokat vár a kölcsönt közvetítő Ladó István urtól.

A szentmihályi egyházközség különben a kölcsön felvételének jóváhagyása iránt felterjesztést is intézett Püspök ur önmagáért, hogy s ez a jóváhagyás nem lehet kétséges, mert Püspök ur előzetes jóváhagyását már régebb megadta. A püspöki jóváhagyás u. i. az egyik kardinális feltétele a kölcsön folyósításának.

A kölcsön mielőbbi lebonyolításának másik feltételét képezi, hogy a kölcsönigénylők névsora mielőbb juttatassék el a kölcsönt felajánló bankoknak.

Ez a névjegyzék Szentmihály, Szárhegy, Tekerőpatak és Újfalu részéről már fel is terjesztett, a többi községekről azonban nincsen semmi hír. Ez pedig lényeges feltétel, mivel az egyik követelmény az, hogy az igénylők összesen legalább 100.000 holland forintot jegyezzenek le, ami megfelel hatmillió lejnek.

A kölcsönfeltételek szerint egyúttal szükséges a kölcsönigénylők részéről egy nyilatkozat aláírása is, melyben kötelezik magukat, hogy amennyiben a külföldi bankok valamelyike az adatok beérkezése után a kölcsön folyósítását elhatározta, úgy azt az igénylők tényleg igénybe

is fogják venni. Ellenkezesben a felmerült költségek őket fogják terhelni.

Amint értesülünk, ezen nyilatkozat aláírása városunkban folyamatban van.

A vidékről nem tudunk semmit.

Ezen nyilatkozattal kapcsolatosan nem mulasztjuk el megjegyezni azon észrevételünket, hogy szükségesnek tartanánk a bank részéről is egy kötelező nyilatkozat aláírását, melyben kötelezi viszont magát a bank is arra, hogy amennyiben az igénylők a maguk részéről minden feltételt teljesítenek, úgy a bank is folyósítani fogja a megígért kölcsönt, mivel ellenkezesben az igénylők az esetleges előzetes bekezelésekkel, becsüvel stb. ok nélküli költségeknek tennék ki magukat.

Amint jeleztük is, a helybeli egyháztanács már foglalkozott a kölcsöntípus kiválasztásával is.

Ladó István ur szerint u. i. idáig egy amsterdami, egy haagai és egy amsterdam—rotterdami cég tett ajánlatot a kölcsönre, az amsterdami két típus megjelölésével is.

Nagyon ajánlatos lenne, hogy az egyes egyháztanácsok minél előbb kiválasszák a maguknak legmegfelelőbb típust, mivel addig, míg ebben meg nem állapodtak, nem jöhet le az üzlet perfektálása végett Ladó István ur, mivel nem tudja, hogy melyik bankcég megbízottjával jöjjön le.

A kölcsön feltételei kifejezést adnak egy belföldi bank bekapcsolásának szükségességéről is, mely az egész kölcsön tartama alatt az egész kölcsönt rendezné a külföldi bankkal szemben.

Ezen belföldi bank jutalékát évi 2%-ban kontemplálja, mely 2% kal együtt pl. az amsterdami I-ső típusu kölcsön évi 8% kal kamatozna.

A feltételek erre vonatkozó része nem eléggé szabatos, mivel pl. a félévi 3¼% kamat-

fizetésben nem lehet tudni, hogy benne van-e az amortizáció, vagyis a törlesztés megfelelő hányada.

Ez a kérdés is még tisztázásra szorul.

A mi véleményünk az, hogy teljesen felesleges egy belföldi bank bekapcsolása a kölcsön lebonyolításában, azt el tudják végezni — ha nem is olyan nagy apparátussal — maguk az egyháztanácsok is, mely esetben vagy magának az egyháztanácsnak — tehát a hívőknek — maradna meg a 2%, vagy pedig — amennyiben az egyháztanácsok nem bírva egy bank rezsiköltségével — meg tudnák csinálni 1% jutalék mellett is, mely körülmény 1%-kal tenné olcsóbbá a kölcsönt.

Ami az egyes kölcsöntípusokat illeti, az ajánlatok két fő típust sorolnak fel. Az egyik az egyszerű jelzálogkölcsön, a másik sorsolós jelzálogkölcsön, vagy részkötvényes.

Véleményünk szerint az egyszerű jelzálogkölcsön lenne népünk részére a legpraktikusabb, mivel egyrészt az egyszerű nép részére könnyebben is megérthető és ellenőrizhető, míg másrészt könnyebben és rövidebb idő alatt is lebonyolítható, mint a kisorsolós vagy részkötvényes jelzálogkölcsön.

Az utóbbi kölcsönöket ugyanis nagyobb befektetésekre szokták igénybe venni államok, községek s hasonló jogi, vagy erkölcsi testületek, amely befektetés hosszabb idő alatt produkálja a kiszámított jövedelmet.

Népünk legnagyobb része magasabb kamatozásu kölcsönének kifizetése, vagy fundus instruktusának kiegészítése végett szándékozik felvenni az ajánlott külföldi kölcsönt, csak kis része nagyobb befektetésre, így tehát a cél nem egy és ugyanaz.

Cs. A.

LÁZÁR FIVÉREK

Telefon szám: 23.

GHEORGHENI.

Telefon szám: 23.

FIÓKÜZLETEK: GYERGYÓALFALU, GYERGYÓCSOMAFALVA, GYERGYÓSZÁRHEGY.

Legfinomabb grizes és sima nullás liszt ára Lei 12.50.

Ha anyagi helyzete megengedi, szerezze be egész évi lisztszükségletét. Nagyon sok pénzt fog megtakarítani vele.

Csakis bánáti liszteket vegyen!

Tapasztalhatta, hogy a legjobbat és legolcsóbbat kapja

Lázár Fivérek cégnél Gyergyószentmihályon.

Cukorközpont Gyergyóvidéki hivatalos lerakata. — Nagy gyapot és fejtő raktár. Mindenféle fűszerárak legolcsóbban kaphatók.

3-2

ILLATSZEREK, SZAPPANOK!!

és egyéb toilette cikkek

Gyergyószentmihályon

a legolcsóbban árusít

10-2

a „VÉNUS“ parfümeria.

Szives pártfogást kér Ausländer Béla droguista.

Balázs Vilmos

sör, bor, szesz és szeszesitalok raktára

Gheorgheni—Gyergyószentmihály

A Bürger-féle marosvásárhelyi sörgyár főlerakata.

Telefon 18.

A legmodernebb gőzerőre berendezett sörtöltőde

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

Nyomatott Sándory Mihály könyvnyomdájában Gheorgheni—Gyergyószentmihályon.

Szabó Márton utóda

cipőüzletében Gyergyószentmihályon szerezheti be legjutányosabban a legjobb minőségű gyermek, női és férfi cipőit, hó és sárcipőit.

Nagy választék! Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

10-2

Tisztviselőknek, hivatalnokoknak kedvezmény!

Wimpassing márkájú hócipőim a legolcsóbbak.